

Nashatir spirtini ishlatilishi

Barkinova Rohila

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada nashatir spirti, ya'ni kimyoviy ammiak NH_3 haqida umumiy ma'lumot berib o'tilmoqda. Nashatir spirtidan tabobatda, tomorqada va uy sharoitida qo'llash qulayliklari to'g'risida yoritilgan

ANNOTATION: This article provides general information about hydrogen peroxide, that is, chemical ammonia NH_3 . . It is explained about the ease of use of alcohol in medicine, in the garden and at home.

Nashatir spirti – bu ammoniy gidroksidning suvli eritmasi (odatda suvdagi ammiakning 10% konsentratsiyasi), o'tkir hidli rangsiz shaffof suyuqlik. U dori sifatida va uy ehtiyojlari uchun ishlatiladi. Formulasi: $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$, u ammoniy gidroksidi sifatida yozilsa: NH_4OH .

Nashatir spirtining tibbiyotda qo'llanilishi: Ammiakning fiziologik ta'siri: u yuqori nafas olish yo'llari nervlarining sezgirligini qo'zg'atadi (trigeminal asab), bu miyaning nafas olish va vazomotor markazlarini oshiradi va nafasni kuchayishiga va qo'zgatishga olib keladi. Uni ichish oshqozon shilliq qavatini bezovta qiladi va qayt qilishni keltirib chiqaradi . U kuchli antiseptik ta'sirga ega. Nafas olish va behush holatni chiqarib yuborish uchun burun teshigiga sho'r suv bilan namlangan mayda paxta yoki doka bilan tekiziladi. Qusishni induktsiya qilish uchun (ayniqsa, spirtli ichimliklar bilan zaharlanishda) ammiakning suyultirilgan eritmasi (100 ml suvga 10% li eritmaning 5-10 tomchisi) og'iz orqali yuboriladi. Hasharot chaqqanda u loson yoki liniment shaklida qo'llaniladi. Jarrohlik amaliyotida Spasokukotsky-Kochergin usuli ishlatiladi. Suyultirilmagan ammiakdan foydalanish qizilo'ngach va oshqozonni kuydirishi mumkin. Suyultirilmagan ammiak tashqi tomondan qo'llanilganda terining kuyishiga olib kelishi mumkin. Ammiak bug'larining yuqori konsentratsiyasini nafas olish refleksli nafas olishni to'xtatishi mumkin. Yuqori dozalarda og'iz orqali qabul qilinganida oshqozon og'rig'I, ammiak hidi bilan qusish, tenesisli diareya, burun qichishi, yo'tal, angina shishishi, ajitatsiya, hushdan ketish, o'limga olib kelishi mumkin. Ammoniy gidroksidning o'ldiruvchi dozasi 10-15 g.

Uy sharoitida foydalanish:Kuchsiz asos sifatida ammiak kislotalarni neytrallashtiradi.Kundalik hayotda ammiak matolarni bo'yash, kiyimdagi doglarni olib tashlash va idish-tovoq, mebel, santexnika buyumlari, zargarlik buyumlarini tozalash, shuningdek shisha, billur va nometalni yuvish uchun ishlatiladi.Shuningdek, suyultirilgan ammiak zararkunandalarga qarshi kurashish uchun ishlatiladi.Uy sharoitida foydalanish:Uy bekalari soda va tuzdan tashqari, nashatir spirti ham kundalik hayotda faol qo'llaniladi.Uning xususiyatlari ko'pincha turli xil dog'lar va iflosliklarni olib tashlash uchun ishlatiladi. Bekorga nashatir ko'plab zamonaviy tozalash vositalari tarkibiga kirmaydi.1)25 gramm nashatir va 5 gramm tuz yuqori kiyimdagi ekilgan joylarni yaxshi tozalaydi. Ular ko'rsatilgan eritma bilan artib olinadi.2)Zanjadan ifloslangan shlyapalar mayda tuz bilan tozalanadi. Bu erda shlyapa astari 10 qismli suv va 1 qismli nashatir eritmasi bilan tozalanadi.3)Agar devorlari moyli bo'yoq bilan qoplangan bo'lsa, unda tez-tez yuvish mumkin emas. Faqat nam latta bilan silanadi. Agar yahshilab olishni qaror qilinsa, buni faqat namat spirti qo'shilgan iliq suv bilan bajariladi.4)Kafel plitasi porlashi uchun uni nashatir namlangan gazeta bilan ishqalaniladi5)Uyda kivrilmish pollar soda bilan suv bilan yuvilmaydi, unda bo'yoq xiralashadi. Bunda nashatir spirti eng yaxshi yordamchi bo'ladi. Suv chelakiga 2 osh qoshiq qoshiladi. Kundalik tozalash uchun esa uni nam latta bilan silanadi.6)Oq lak qo'lqoplarini tozalash nashatir spirtiga yordam beradi. Bir stakan suvga bir choy qoshiq qo'shiladi va vat tampon bilan silanadi.7)Agar kiyimlarda perlamutdan tayyorlangan tugmalar bo'lsa va agar ular ifloslangan bo'lsa, ularni nashatir spirti bilan davolanadi.8)5% nashatir spirti uydagi buyumlardagi chivin izlarini olib tashlashga yordam beradi.9)Osh tuzi va peroksidning teng qismlaridan iborat aralashma oq to'qimalarda ruhlar va odekolondagi dog'larni olib tashlaydi.10)Nikellangan idishda zang dog'ini yog' bilan yog'lanadi. Keyin bir necha kun ushlab turiladi va namlangan sochiq bilan artib olinadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak Nashatir spirti kundalik turmushimizda,tabobatda,tomorqada,uy sharoitida va kimyoviy jarayonlarda ham judayam ahamiyatli modda hisoblanadi.Nashatir spirti kundalik hayotimizda

judayam ahamiyatli hisoblanadi

Adabiyotlar:

1. Aʼdusamatov A. Organik kimyo, Darslik , Toshkent , 2005
2. Umarov V. Organik kimyo, Oʻquv qoʻllanma , Toshkent , Iqt. Moliya. 2007 y
3. Sobirov Z . Organik kimyo, Oʻquv qoʻllanma, Toshkent
4. 1999 4Aʼdusamatov A. Organik kimyo, Darslik
5. Umarov V. Organik kimyo, Oʻquv qoʻllanma , Toshkent , Iqt. Moliya.
6. Sobirov Z . Organik kimyo, Oʻquv qoʻllanma, Toshkent , 1999-yil.
7. G. P. Xomchenko. Kimyo (Oliy oʻquv yurtlariga kiruvchilar uchun qoʻllanma).
8. www. TTdpu.uz
9. www.pedagog.uz
10. www.Ziyonet.uz
11. www.edu.uz